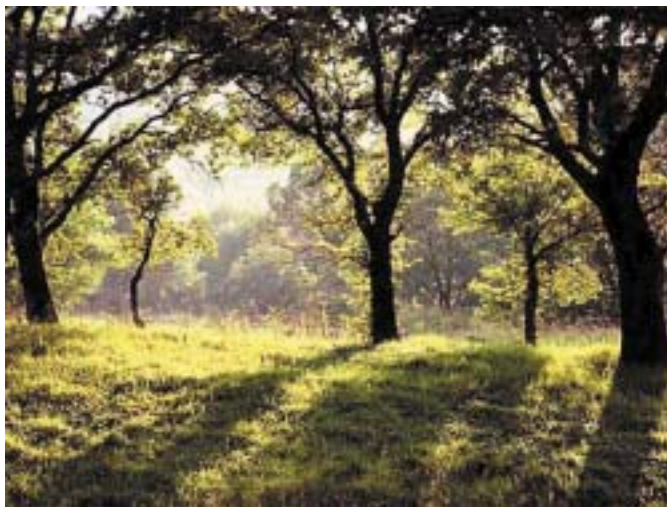

ВЛАСТА ОДЛУЧИ ДА ЈА СТОПИ ГРАЃАНСКАТА "НЕПОСЛУШНОСТ"

Жестокиот револт на тутунарите и на граѓаните кои се противат на продажбата на ЕСМ ја загрижи владејачката гарнитура, бидејќи не успеа да го амортизира нивниот притисок, кој се одразува врз нормалното движење во Република Македонија. Во обид да ја канализира и да ја насочи севкупната негативна енергија низ институциите на системот, Владата извлече потег од раков, Предлог за

■ Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

револт против одредени лоши политички потези? Тоа ќе се случи, но само во ублажена форма, останатото е политичка шминка, достојна на најголемите магионичарски магови во светот. Затоа секоја власт во Македонија лесно ќе ги контролира граѓанските изливи на непослушност, но тоа ќе го прави како од шала, бидејќи при тоа инструментите за присила ќе ги има в раце. Оваа слика ќе биде уште поцелосна ако за неа постои законско покритие. Всушност, сè ова што се крчка по многу нешта личи на познатите настани од село Куклиш - Струмичко, кога и

СЕ БАРА "ЗГОДНА" ЛИВАДА ЗА ПРОТЕСТ!

измени и дополнување на Законот за јавни собири. Таа се надева дека со него ќе го стопи отпорот и растечкиот интензитет на граѓанска непослушност, а истовремено во изборната година ќе го намали ефектот од лошата економска состојба, која директно влијае врз рејтингот на партиите во власта. Поради ова, првиот човек на СДСМ и премиер Владо Бучковски два пати го менуваше ставот. Прво, ја обвинуваше опозицијата дека манипулира со граѓаните за да направи популистички маркетинг, но откако увиде дека станува збор за тврдо орев ја повлече опашката и ги повика тутунарите на разговори, а дури потоа им се обрати на организаторите на протестите во Скопје, невладината организација "Глас на светлината", да дојдат да помубетат, затоа што наводно биле дезинформирани и не знаеле што се продава од колачот на ЕСМ. Меѓутоа, додека тој им се додворуваше на протестантите, Владата го подготвуваше теренот. За таа цел, најверојатно Законот за јавни собири

ќе претрпи сериозни корекции, а народот ќе смее да се бунтува само на буниште. Пред Владата и Собранието ќе можат да ги "држат на нишан". Ова прашање покрена

лавина негативни реакции поврзани со уставно загарантираното право на јавни собири и јавни протести. Дали власта ќе им го ограничи правото на граѓаните да изразат

полицијата и власта нè учеа на султанската и беговската демократија.

КОЈ СЕМНЕ ПО ПАТИШТАТА?

"Гледајќи како опозицијата влезе во предизборна кампања, таа ја злоупотребува макрата на тутунопроизводителите", изјави премиерот Владо Бучковски.

"Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за јавни собири се поднесува во едно многу незгодно време и сè тоа е направено токму денес, бидејќи во последните 15 дена на многу места, на најразлични локации, различни социјалци, здруженија и граѓани одржуваат јавни собири. Сметам до колку овој Закон биде прифатен, тој ќе направи уште поголема непријатност во РМ отколку да се согледаат состојбите, кои се настанати во државата", истакнува Ефтим Манев од ВМРО-ДПМНЕ.

"Кои се тие места што се згодни за одржување јавен собир, а кои се тие места што не се згодни?", ја прашува власта пратеникот Чедомир Краљевски од ВМРО-Народна.

Предлогот на групата пратеници од владејачката коалиција за измени и дополнувања на Законот за јавни собири, кој е поддржан од Владата на РМ, а е мотивиран од немоќта да го реши проблемот со револтот на тутунарите и на граѓаните кои се против продажбата на ЕСМ, предизвикува бурна реакција во јавноста. Во овој момент не постојат законски средства да се влијае и да се притиска врз извршната власт, која со своите настојчиви и негативни потези всушност самата ја произведува општествената граѓанска криза. Таа продолжува да се прави "на удрена" и затоа ескалираат граѓанските блокади на патиштата. Оваа иницијатива доаѓа во непогоден момент за земјава, оценуваат трезвентите политичари, бидејќи секоја опција, било тоа да е од страна на опозицијата или

ЛОШ ТАЈМИНГ

"Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за јавни собири се поднесува во многу незгодно време и сè тоа е направено токму денес, бидејќи во последниве 15 дена на многу места, на најразлични локации, различни социјалци, здруженија и граѓани одржуваат јавни собири. Сметам дека доколку овој Закон биде прифатен, тој ќе направи уште поголема непријатност во РМ отколку да се согледаат состојбите, кои се настанати во државата. Од тие причини лично сметам дека нема потреба од измени и дополнување кои се предложени за овој Закон, туку е потребно Владата на РМ да најде решение за тие граѓани и здруженија, да разговара и да ја смири состојбата. Инаку, со донесувањето на Законот, кој наместо да се темели на демократијата, може уште повеќе да ја радикализира состојбата. Во овој момент можеби е потребно донесување нов Закон за јавни собири, бидејќи овој Закон до вчера бил добар, но сè додека не се случуваше ова. Ако овој Закон сме го направеле во декември или во ноември минатата година, тогаш немаше да има вакви состојби. И тогаш тоа ќе имаше оправдување за ваквите состојби. Јас и пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ не го поддржуваме овој Предлог-закон, бидејќи не наоѓаме оправдување и бараме да се повлече постапката и да се донесе целосно нов Закон за јавни собири. При тоа, да се користат искуствата од развиените држави и да ги согледаме сите наши состојби што е лошо, а што е добро за време и по одржувањето јавни собири. Сега треба да се увиди дали се ограничува граѓанското право на другите граѓани и нивното слободно движење", оцени пратеникот Ефтим Манев на седницата на Законодавно-правната комисија.

од позицијата, ќе биде искористена за инструментализирање на граѓанскиот гнев. Поради тоа, постои опасност од манипулирање со чесните протестанти, кои денес од мака семнат по патиштата, а некој друг се обидува да заработи од нивната голгота.

На почетокот од протестите премиерот Бучковски се обиде во стилот на "невина невеста" да ја сврти вината кон опозицијата. Но, набрзо се премисли и го сврте ставот за 360 степени. Ваквата ротација не придонесе за намалување на гневот и револтот на тугунарите, кои по парадирањето на инспекторите се вратија на барикадите. Што кажа историјата? На лагите кратки им се носете.

Според Бучковски, опозицијата стимулира вовед во политичка дестабилизација на земјава, обидувајќи се да

ја симне одговорноста на Владата за неуспешното менаџирање со граѓанското незадоволство. Премиерот повторно ја фрли својата ракавица кон опозицијата за да го предизвика нивното внимание кон парламентарните избори, а не кон граѓанските блокади.

"Гледајќи како опозицијата влезе во предизборна кампања, таа ја злоупотребува маката на туѓопроизводителите, за да го зголеми притисокот на различни целни групи, при што сметам дека го губи компасот", изјави Владо Бучковски.

"На овој начин не можеме да одиме во разговори за предвремени избори. Ова е вовед во политичка дестабилизација која, одговорно тврдам, ја стимулира опозицијата", оцени Бучковски.

ДА СЕ РАЗГОВАРА ЦИВИЛИЗИРАНО

"Апсолутно сме свесни дека, како што истакна пратеникот Ефтим Манев, во неповолен тајминг се внесува во процедура овој Закон, бидејќи имаме протести на улица, мотивирани од разноразни причини. Исто така, апсолутно сме свесни дека со самото тоа што се отвора дискусија за овој Закон, опозицијата нема тоа да го пропушти за да го

злоупотреби, а мислам дека и целта на опозицијата е да предизвика што повеќе проблеми во ваква ситуација. Токму овие актуелни процеси, кои се одржуваат низ Македонија, особено во Скопје, можат да се употребат или да ги искористат за свои партиски и политички потреби. На сите ни е јасно дека ова е изборна година и дека навидум се користат демократски методи на опозицијата. Но, мислам дека поинаку треба да се гледа на работите, бидејќи и

покрај класичната терминологија на опозицијата, кога по ова прашање ќе се расправа и на собориска седница, таа ќе сака да прикаже дека власта употребува тоталитарни мерки, со кои се ограничуваат човековите права и слободи на граѓаните. Мислам дека покрај тој популизам и таа терминологија од која никако не можеме да излеземе и да се надминеме себеси, треба да почнеме да говориме со реални документи. Значи, зошто има потреба од донесување Закон, кои се тие решенија, кои се тие човекови права и слободи, што значи демократија? Само така и на тој начин треба да се разговара легитимно со граѓаните. Треба да им објасниме како треба достоинствено, цивилизирано, демократски и со аргументи, со јавна дебата овде во Собранието, да видиме на која страна ќе претежнат работите. Имено, во оваа дебата која се почна во јавноста, пред да влезе во процедура предлогот на Владата и на групата пратеници, имавме еден куп обвинувања од страна на опозицијата во јавноста, од типот дека се загрозуваат правата на граѓаните, од типот дека се ограничува правото на политичко организирање, од типот дека се задушуваат правата на протестите итн.", истакна пратеникот Борис Кондарко.

ДА СЕ СМИРИ СОСТОЈБАТА

Што во меѓувреме му се случи на "мачорот во крокодилски чизми"? Зошто го промени својот политички став околу ова прашање? Можеби ја изгуби почвата под нозете!? Имено, Владата на РМ се откажа од намерата да ги ограничи јавните протести пред Собранието и владината зграда. Но, останува цврста на зборот да се стави крај на блокадите на патиштата, иако ретко се случува да се протестира пред болници, градинки и училишта. Но, со новиот Закон за јавни собири Владата ги забранува протестите пред овие објекти и места.

"Воведување на одредби со кои правата за јавните собири нема да бидат ускратени, туку напротив, ќе се ограничат местата само каде не смее да се одржува јавен собир, а е во интерес на останатата група граѓани, кои го имаат правото на слободно движење", истакна еден од предлагачите на промените во Законот за јавни собири, Славица Грковска од СДСМ.

Зошто власта носи ваков Закон во време кога во државата има големи протести, праша опозицијата? Таа побара да се повлече и да се изработи нов закон.

"Владата на РМ треба да најде решение, да се среќава со тие граѓани, со тие здру-

НЕЈАСНО КАЖАНО

"Сметам дека правото на јавен собир и на јавен протест е уставно право. Затоа образложението на предлагачите дека на ваквиот начин, на нееднакво организирање, односно спроведување на правото на јавен собир, се кршат или се ограничуваат правата на другите граѓани, а преку тоа право се супституира друго право, нема основа. Друга е работата што организаторот на јавниот собир сака со неговиот настап на јавното место, држење одредени блокади и говори итн. да предизвика внимание во јавноста. Значи, визави извршната власт, сака да постигне одредена цел. Затоа не треба да се ограничува местото каде што ќе се одржува јавниот собир, или според предложениот законски текст да се бараат некакви си соодветни места. Мислам дека тоа

е многу нејасно кажано. Кои се тие места што се zgodни за одржување јавен собир, а кои се тие места што не се zgodни? Одговорноста за спроведување на редот при јавна манифестација, односно јавниот собир е на неговиот организатор. Тој секако треба да ги применува сите законски мерки за ред и дисциплина и неограничено да им овозможува пристап на возилата на полицијата, пожарникарите, на брзата помош итн.", истакна Чедомир Краљевски, кој потенцира дека пратеничката група на ВМРО-Народна е на став дека не може да се ограничуваат локациите каде што ќе се одржува јавниот собир, бидејќи на тој начин се губат смислата и целта на таквата манифестација, која ги предупредува органите на извршната власт дека треба да коригираат одредени односи или политика.

НЕ ПРЕД БОЛНИЦИ И ГРАДИНКИ

"Целта на предлагачите е сосема јасна, а тоа е каде и како треба да се одржуваат вакви собири и протести. Значи, да не дојде до повреда на слободите на другите граѓани. Токму поради оваа причина, преку одредени законски норми, треба да се има предвид она што значи одреден јавен собир, а тие да немаат можност да се одржуваат пред јавни институции, училишта, детски градинки, болници, магистрални и регионални патишта. Затоа, како потписник на оваа иницијатива за Предлог-закон за измени и дополнување на Законот за јавни собири, уште еднаш ќе нагласам дека ќе гласам за неа", изјави Аднан Јашари од ДУИ.

женија и да разговара за да ја смири состојбата. Инаку, со донесувањето на Законот можеме уште повеќе да ја радикализираме состојбата, наместо да успееме по пат на сила да спречиме нешто", изјави пратеникот на ВМРО-ДПМНЕ, Ефтим Манев, пред членовите на Комисијата за политички системи.

"Правото на јавен собир и на јавен протест е уставно право. Не може со едно право да се супституира друго право. Кои се тие места кои се zgodни за одржување јавен собир, а кои се тие места кои не се zgodни?", се прашува Чедомир Краљевски од ВМРО-Народна.

Инаку, премиерот Бучков-

КОРЕКЦИИ ВО ЗАКОНОТ

"Мојот став донекаде е сличен со тој на господинот Манев, дека во Уставот јасно е кажано дека е загарантирано правото на граѓаните за јавни собири. Меѓутоа, во една организирана држава, како што се третира нашата, тоа не може да биде остварувано анархично. Имено, во секоја држава мора да бидат организирани правила и по тие треба да се изведуваат протестите... Се протестира кога има одредено незадоволство, кога некои сметаат дека им е ускратено нешто, дека се фрустрирани од некоја ситуација итн. Исто така, в ред е кога некој сака да го искаже својот протест, но мора да постапи на начин кој нема да им попречи на другите граѓани, односно треба да се даде место каде и во кој обем ќе се одржува таа манифестација. Не може правото на протест за некој да биде

позначајно од правото на слобода на движење, дури од правото на живот. Јасно е дека некогаш само секунди можат да одлучуваат за живот, а при тоа блокирани се улиците и патиштата. Во таа смисла сметам дека во Законот треба да се нормира местото, да се внесат дополнителни корекции во Законот за јавни собири" смета универзитетскиот професор Нелко Стојановски, пратеник на ЛДП.

ПРЕДВИДЕНИ ОДРЕДБИ

"Целта на поднесувањето на овие измени е да се овозможи во Законот за јавни собири, воведување одредби со кои правата за јавните собири нема бидат скратени, туку напротив ќе се ограничат местата каде што ќе смее да се одржува јавниот собир, а е во интерес на останатата група граѓани, кои го имаат правото на слободно движење и на проток. Исто така, предвидени се одредби кои се во согласност со Законот за прекршоци. Значи, парични казни за прекршоци, кои ќе бидат направени во спротивност со овој Закон", истакна пратеничката Славица Грковска, потписничка на овој Предлог-закон.

ски го оправдува донесувањето на овој Закон со тоа дека во демократски држави со едно загарантирано уставно право не се загрозува друго, правото на слободно движење на граѓаните.

Расправата околу оваа иницијатива донесе и по малку чудни и неразумни ставови. Имено, универзитетскиот професор, Нелко Стојановски, пратеник на ЛДП, на седницата на Законодавно-правната комисија изјави дека тутунарите и другите граѓани протестираат од кеиџ, односно

протестираат за да бидат видени преку медиумите. За неразумноста да биде уште поголема Стојановски тврдеше дека некој лица примаат по 100 евра за да прават блокади на патиштата. Оваа теза е мошне опасна, бидејќи може да ги разгори страстите, на кои во вакви ситуации обично им е доволно мало чкорче за да се разгори огнот. Во Македонија има безброј вакви политичари, кои всушност и не знаат да зборуваат на оваа тема, која денес станува јаболко на раздорот.